

Ondernemend Emmen B.V.
Kapt. Nemostraat 20
7821 AC Emmen
T 0591 65 34 54
office@ondernemendemmen.
nl
www.ondernemendemmen.nl
KvK 04079360
BTW NL8150,25.737.B01

Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

- <https://www.inspraaknotaruimte.nl/zienswijze>

Emmen, 1 december 2025

Betreft : zienswijze concept Nota Ruimte

Geachte mevrouw/heer,

Waarom de regio Emmen volwaardig moet worden opgenomen in de Nota Ruimte als initieerregio

De opname van Regio Emmen in de Nota Ruimte als initieerregio is ruimtelijk, economisch en strategisch noodzakelijk. De positie van Emmen binnen nationale en grensoverschrijdende structuren, evenals haar rol in het grotere duurzaamheids-, industrie- en infrastructuurnetwerk, maakt het onhoudbaar om deze regio slechts beperkt te adresseren in nationaal ruimtelijk beleid. Zowel de zienswijze van het Drentse bedrijfsleven als de ontwerpnota Ruimte zelf leveren een veelheid aan argumenten die, in samenhang beschouwd, aantonen dat Emmen een gebied van nationaal belang vertegenwoordigt. In wat volgt, zal worden uiteengezet waarom Regio Emmen structureel, expliciet en strategisch dient te worden geïntegreerd in de Nota Ruimte, waarbij zowel de economische betekenis, de grensoverschrijdende dynamiek, de positie binnen nationale ontwikkelingsprogramma's als de ruimtelijke complementariteit met andere stedelijke regio's centraal staan.

Regio Emmen als kerngebied binnen het Noord-Nederlandse industriecluster

Een van de meest zwaarwegende argumenten voor de opname van Regio Emmen in de Nota Ruimte betreft de positie van deze regio binnen het industrieel cluster Noord-Nederland. In de zienswijze van het Drentse bedrijfsleven wordt benadrukt dat Emmen, tezamen met Eemshaven en Delfzijl, een geïntegreerd industrieel ecosysteem vormt dat direct bijdraagt aan nationale en internationale economische ketens. Deze regio huisvest een concentratie van bedrijven actief in de groene chemie, hoogwaardige maakindustrie en agro-industriële transitie.

De aanwezigheid van internationale spelers, zoals Teijin Aramid, bevestigt de strategische waarde van het cluster. Deze bedrijven zijn kapitaalintensief, internationaal concurrerend en afhankelijk van stabiele ruimtelijke en infrastructurele randvoorwaarden om hun investerings- en innovatieroutes te kunnen continueren.

Cruciaal is dat Emmen binnen deze clusterstructuur een specifieke rol vervult als landinwaarts gelegen industriegebied met zowel fysieke ruimte voor uitbreiding als directe verbindingen met stedelijke woongebieden, waardoor mogelijkheden ontstaan voor restwarmtebenutting en circulaire productieprocessen. De ontwerpnota Ruimte erkent deze strategische rol impliciet door te verwijzen naar specifieke afspraken met Drenthe over de verdere economische ontwikkeling van Emmen als onderdeel van het industrieel cluster Noord-Nederland. Deze erkenning door het Rijk impliceert dat de regio niet slechts een regionale, maar een nationaal relevante functie vervult binnen de structuur van energie-intensieve en innovatieve industrie.

Dat het cluster in eerdere kaartbeelden niet als zodanig zichtbaar was, zoals de zienswijze opmerkt, benadrukt het belang van herziening: wanneer een cluster van nationaal belang niet visueel en beleidsmatig wordt benoemd, heeft dat directe gevolgen voor investeringsbeslissingen, prioritering van infrastructuur en bestuurlijke aandacht. Vanuit consistentie, transparantie en effectieve ruimtelijke sturing moet Emmen daarom expliciet deel uitmaken van de geformaliseerde industriële gebieden in de Nota Ruimte.

Daarnaast maakt de Regio Emmen onderdeel uit van een bredere economische gordel die zich uitstrekt van Hoogeveen tot Coevorden. Deze grote bedrijventerreinen functioneren in samenhang en vormen een complementair systeem met specifieke profielen op het gebied van logistiek, maakindustrie, agrifood en slimme productie. Door deze cluster brede benadering te hanteren ontstaat een stevig fundament dat vervolgens aansluit op de bestaande industriële kracht van Noord Nederland. Juist deze schaal en samenhang zijn bepalend voor het nationaal belang van het cluster en bevestigen dat Emmen niet als afzonderlijk gebied kan worden benaderd maar als integraal onderdeel van een groter economisch ecosysteem.

De grensoverschrijdende functie van Regio Emmen: economische, logistieke en geopolitieke verwevenheid

Emmen is niet slechts een industriecluster, maar ook een grensregio met strategische betekenis voor Nederland én Europa. De ligging direct aan Nedersaksen en de intensieve samenwerking met Duitse regio's maken Emmen tot een natuurlijke schakel in de Nederlands-Duitse economische as. Deze grens overstijgende verwevenheid weerspiegelt zich in infrastructuur, arbeidsmarkt, energienetwerken en handelsstromen.

Cruciale infrastructuurcorridors

De regio vormt een knooppunt van meerdere grensoverschrijdende infrastructuurlijnen:

- de E233/A37-corridor richting Cloppenburg en Bremen, een belangrijke route voor goederenverkeer en militair transport;
- de spoorlijn Zwolle–Emmen–Rheine, die door zowel regionale ontwikkeling als Europese TEN-T-verbeteringen kan worden versterkt;
- de regionale verbindingen met Assen, Groningen en Twente, die deel uitmaken van nationale mobiliteitsstructuren.
- de MIRT verkenning van de Nedersaksenlijn van Groningen tot Enschede.

Binnen dit cluster vervult Regio Emmen een strategische positie in de energienetwerken van de toekomst. De geplande waterstofbackbone vormt een directe verbinding met zowel de Emsland regio als de noordelijke havens. De ligging van Emmen maakt het mogelijk om groene waterstof zowel te produceren, op te slaan als te distribueren naar de landelijk gelegen industriële installaties. Daarmee is de regio een essentiële schakel in het energiesysteem van Nederland en vormt dit een belangrijke voorwaarde voor de verduurzaming van de energie intensieve industrie. Het Rijk dient deze positie te borgen door verankering in de Nota Ruimte als initieerregio.

Nederland erkent in nationaal beleid dat infrastructuur naar Duitsland van toenemend belang is in het kader van energiezekerheid, defensiemobiliteit en handel. De zienswijze wijst erop dat Duitsland een bredere benadering hanteert bij infrastructurele investeringen, waarbij sociaaleconomische factoren worden meegewogen. Indien Nederland deze bredere benadering wil omarmen – zoals bepleit – dan is het essentieel dat grensregio's zoals Emmen in de Nota Ruimte worden opgenomen als volwaardige actoren in het grensoverschrijdende netwerk.

De strategische ligging van Emmen komt niet alleen tot uiting in de verbinding met Duitsland maar ook in de positie binnen de corridor Groningen Emmen Twente. Deze noordoost corridor is van boven regionaal belang en vormt een cruciale schakel tussen de economische centra van Noord Nederland en Twente. Door deze as te versterken ontstaat een samenhangend gebied waarin kennis, arbeid, industrie en innovatie elkaar kunnen versterken. De Regio Emmen ligt precies op het kruispunt van deze verbindingen en vormt daardoor het logische middelpunt in de ontwikkeling van een sterkere nationale en Europese economische zone.

Europese betekenis

De ontwerpnota Ruimte beschouwt grote delen van Nederland als onderdeel van het Europese kerngebied. Vanuit dat perspectief vormt Emmen een regionale schakel binnen een corridor die zich uitstrekt van de Noordzee naar Duitsland, Scandinavië en de Baltische staten (oost Europa). Hoewel Emmen vaak niet wordt geassocieerd met de traditionele Nederlandse stedelijke kerngebieden, is het op Europese schaal gunstig gelegen en complementair aan andere economische clusters. Deze positionering versterkt de noodzaak tot beleidsmatige erkenning.

Regio Emmen als onderdeel van nationale ontwikkelprogramma's: vitale regio's en economische transitie

De Regio Emmen, maakt deel uit van het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR). Binnen dit programma werken regio en Rijk samen aan een integraal ontwikkelperspectief waarin woningbouw, innovatie, industrie, onderwijs en leefbaarheid centraal staan. De ontwerpnota Ruimte benoemt deze regio expliciet als een gebied met groeipotentie, waar zowel economische transitie als demografische stabilisatieopgaven samenkomen.

De opname van Emmen in de Nota Ruimte is daarom niet louter wenselijk, maar volgt logisch uit het feit dat het Rijk reeds betrokken is bij strategische ontwikkelprocessen in de regio. Nationale programma's vragen om ruimtelijke borging; zonder expliciete verankering in de Nota Ruimte verbleekt de effectiviteit van deze programma's en ontstaat inconsistentie tussen nationaal beleid en ruimtelijke sturing.

Daarnaast vormt Emmen een motor voor de bredere regionale economie. In een gebied waar bevolkingsdaling en vergrijzing van invloed zijn, vormt de aanwezigheid van een sterke maak- en chemiesector een cruciale basis voor toekomstige economische veerkracht. Ruimtelijke planning die deze kern niet benoemt, ontnemt de regio een cruciale positionering in het nationale ontwikkelingskader.

Complementaire positie ten opzichte van de Randstad: polycentriciteit als nationaal belang

Een vierde argument betreft de bredere ruimtelijke structuur van Nederland. De zienswijze van het Drentse bedrijfsleven benadrukt terecht dat nationale beleidsvisies nog vaak een te sterke focus leggen op de Randstad en de metropoolregio's, terwijl Nederland in werkelijkheid functioneert als een polycentrische ruimte waarin regio's elkaar aanvullen in schaal, dynamiek en specialisatie.

Emmen vervult binnen deze poly centrische structuur een complementaire rol. Waar de Randstad kampt met congestie, hoge grondprijzen en beperkte uitbreidingsruimte, biedt Emmen juist ruimte, hoogwaardige sectoren en mogelijkheden voor duurzame energie- en industrieontwikkeling. Dit sluit aan bij de Nota Ruimte, die erkent dat economische groei en investeringen in strategische autonomie niet uitsluitend in verstedelijkte gebieden hoeven plaats te vinden.

De Regio Emmen is een logische plek om een schaa sprong in verstedelijking te realiseren. De regio beschikt over voldoende fysieke ruimte, bestaande stedelijke structuren en een complementaire economische basis om van een landelijke V vorm naar een stedelijke I structuur te groeien. Door te kiezen voor bundeling en concentratie rondom een economische kern wordt brede welvaart vergroot in een groter gebied. Dit sluit direct aan bij de doelstelling van het Rijk om wonen, werken, infrastructuur en energie te koppelen op plekken waar dit rendement oplevert. Juist hier levert een investering een meerwaarde op van drie in plaats van twee.

Door Emmen niet expliciet op te nemen, wordt kansrijk economisch en duurzaam potentieel buiten beeld gehouden, terwijl het nationale belang juist vraagt om een evenwichtige spreiding van functies, infrastructuur en investeringen.

Afsluitend

Alles overziend is de opname van Regio Emmen in de Nota Ruimte als initieerregio ruimtelijk, economisch en strategisch onvermijdelijk.

- Regio Emmen maakt onlosmakelijk deel uit van het industriecluster Noord-Nederland, vervult een sleutelrol in de grensoverschrijdende samenwerking met Duitsland, is aangewezen als ontwikkelgebied binnen nationale programma's, en draagt bij aan een robuuste poly centrische ruimtelijke structuur.
- De combinatie van industriële kracht, grensoverschrijdende dynamiek, ruimte voor duurzame groei en nationale betrokkenheid vormt een krachtig argument voor volwaardige opname in de Nota Ruimte als initieerregio
- Alleen door deze erkenning kan het Rijk de ruimtelijke, economische en geopolitieke kansen van Regio Emmen optimaal benutten en borgen binnen het nationale ruimtelijk beleid.

De keuze om Regio Emmen als initieerregio op te nemen is niet alleen een economische maatregel maar direct een investering in brede welvaart. Door verstedelijking, infrastructuur en energie infrastructuur te bundelen op dit knooppunt ontstaat behoud van werkgelegenheid, versterking van onderwijs en talentontwikkeling, structurele verbetering van inkomen en meer toekomstperspectief voor inwoners. De regio is daarmee het voorbeeld van een gebied waar economische ontwikkeling en sociale vooruitgang samen optrekken en waar bundeling van functies leidt tot een hoger maatschappelijk rendement.

Met vriendelijke groet,

Jelle Dokter

Voorzitter Ondernemend Emmen